

การเปลี่ยนแปลงการตีราคาอาคารข้างต้น ทำโดยวิศวกรที่มีความเชี่ยวชาญและเชื่อถือได้ โดยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ.....หมายเลขทะเบียน.....ซึ่งหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการ ตีราคาทำโดยพิจารณาจากรากฐานการก่อสร้างและวัสดุที่ใช้ ประกอบการประมาณอายุการใช้งานที่ควร จะเป็น ทั้งนี้มูลค่าที่เปลี่ยนแปลงมีจำนวน.....บาท

ที่ดินได้รับแทนการชำระหนี้

การแสดงรายการในงบการเงิน

บัญชีที่ดินแทนการชำระหนี้รอจำหน่าย

แสดงรายการในงบดุล ภายใต้หัวข้อสินทรัพย์หมุนเวียน เป็นสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

บัญชีกำไร/ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์

แสดงรายการในงบกำไรขาดทุน โดยในกรณีที่เป็น ผลกำไรแสดงรายการภายใต้หัวข้อรายได้ หรือรายได้อื่น (แล้วแต่กรณี) และกรณีเป็นผลขาดทุนแสดงรายการ ภายใต้หัวข้อค่าใช้จ่าย หรือค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (แล้วแต่กรณี) สำหรับกรณีที่ผลกำไร(ขาดทุน)จาก การจำหน่ายสินทรัพย์เป็นจำนวนมากอย่างเป็น สาระสำคัญ ให้แสดงรายการเป็นรายการพิเศษ

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรับชำระหนี้จากลูกหนี้ด้วยที่ดิน ภายใต้หัวข้อสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น โดย เปิดเผยให้ทราบถึงการได้มา จำนวนเนื้อที่ดินที่ได้รับแทนการชำระหนี้ สถานที่ตั้ง และมูลค่ายุติธรรม ของที่ดิน

ตัวอย่าง สหกรณ์รับชำระหนี้จาก..... ด้วยที่ดิน เนื้อที่.....ตั้งอยู่ที่..... มูลค่ายุติธรรม.....บาท

บัญชีที่ดินรอกการโอนเปลี่ยนสิทธิ์

แสดงรายการในงบดุลภายใต้หัวข้อสินทรัพย์อื่น

บัญชีเงินจ่ายล่วงหน้าค่าที่ดินรอกการโอนเปลี่ยนสิทธิ์

บัญชีที่ดินเพื่อรอการใช้ประโยชน์

ให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินรกรากอินเปลี่ยนสิทธิ์ ภายใต้หัวข้อสิทธิ์พยาน โดยเปิดเผยให้ทราบถึงการได้มา ชื่อเจ้าของตามเอกสารสิทธิ์ จำนวนเนื้อที่ สถานที่ตั้ง เงื่อนไข ตลอดจนวันที่ที่สามารถโอนเปลี่ยนมือให้สหกรณ์เป็นเจ้าของได้

ให้เปิดเผยนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับวิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคา และการปฏิบัติตามระเบียบ
นายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในส่วนที่เกี่ยวกับค่าเสื่อมราคา

ตัวอย่าง ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ คำนวณโดยวิธีเส้นตรงในอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบ
นายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ยกเว้นที่ดิน

ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ คำนวณโดยวิธีอัตราลดลงตามผลรวมจำนวนปี ซึ่งระยะเวลาที่ตัดจ่ายเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ยกเว้นที่ดิน

การเลิกใช้สินทรัพย์

การแสดงรายการในงบการเงิน

บัญชีขาดทุนจากการเลิกใช้สินทรัพย์

แสดงรายการในงบกำไรขาดทุน ภายใต้หัวข้อค่าใช้จ่าย หรือค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (แล้วแต่กรณี)

บัญชีกำไร/ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์

แสดงรายการในงบกำไรขาดทุน โดยในกรณีที่ เป็นผลกำไรแสดงรายการภายใต้หัวข้อรายได้ หรือ รายได้อื่น (แล้วแต่กรณี) และกรณีเป็นผลขาดทุน แสดงรายการภายใต้หัวข้อค่าใช้จ่าย หรือค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (แล้วแต่กรณี)

สำหรับกรณีที่ผลกำไร(ขาดทุน)จากการจำหน่ายสินทรัพย์เป็นจำนวนเงินมากอย่างเป็นสาระสำคัญ แสดงรายการเป็นรายการพิเศษ

บัญชีค่าเสียหายจากสินทรัพย์.....

แสดงรายการในงบกำไรขาดทุน เป็นรายการพิเศษ

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

- ให้เปิดเผยถึงราคาตามบัญชีของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ซึ่งเลิกใช้งานและถือไว้เพื่อรอจำหน่ายภายใต้หัวข้อสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
- กรณีที่สหกรณ์เลิกใช้สินทรัพย์เนื่องจากสูญหายหรือเสียหายจากภัยพิบัติ ให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสียหายที่เกิดขึ้น ได้แก่ ภัยพิบัติที่เกิด ประเภทสินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหาย ราคาตามบัญชี มูลค่าความเสียหาย การดำเนินการเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหาย เช่น นำไปซ่อมแซมเพื่อใช้งานต่อไป เป็นต้น และหากสหกรณ์มีการทำประกันภัยให้กับสินทรัพย์ดังกล่าว ให้เปิดเผยถึงจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนที่จะได้รับชดเชยด้วย

ตัวอย่าง ระหว่างปีสินทรัพย์ของสหกรณ์ได้รับความเสียหายเนื่องจากไฟไหม้ คือ อาคารและเครื่องใช้สำนักงาน โดยอาคารมีราคาตามบัญชี 200,000.- บาท และเครื่องใช้สำนักงานมีราคาตามบัญชี 50,000.- บาท สหกรณ์ได้รับชดเชยเงินค่าสินไหมทดแทน.....บาท จากบริษัท..... ซึ่งสหกรณ์ได้ทำประกันภัยสินทรัพย์ไว้ เป็นผลให้สหกรณ์ได้รับผลกระทบจากความเสียหายที่เกิดขึ้นจำนวน.....บาท

ส่วนที่ 4 ตัวอย่างการปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ตัวอย่างที่ 1 การวัดมูลค่าเริ่มแรกของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – กรณีสินทรัพย์ได้ มาโดยการซื้อ

สหกรณ์ซื้อที่ดินราคา 10,000,000 บาท ได้รับส่วนลด 3% เสียค่านายหน้า 5% ค่าโอนและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ 2% รวมทั้งได้จ่ายค่าปรับถมที่ดินอีก 1,000,000 บาท

การคำนวณราคาทุนของที่ดิน

ราคาซื้อที่ดิน	10,000,000 บาท
<u>บวก</u> ค่านายหน้า $(10,000,000 \times 5/100)$	500,000 บาท
ค่าโอนและค่าธรรมเนียม $(10,000,000 \times 2/100)$	200,000 บาท
ค่าปรับถมที่ดิน	<u>1,000,000 บาท</u>
รวม	11,700,000 บาท
<u>หัก</u> ส่วนลด $(10,000,000 \times 3/100)$	<u>300,000 บาท</u>
รวมราคาทุนของที่ดิน	<u>11,400,000 บาท</u>

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

เดบิต บัญชีที่ดิน	11,400,000	
เครดิต บัญชีเงินสด		11,400,000

ตัวอย่างที่ 2 การวัดมูลค่าเริ่มแรกของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – กรณีซื้อที่ดินโดยมีอาคารติดมาด้วย และต้องรื้อถอนอาคาร

ต่อเนื่องจากตัวอย่างข้างต้น แต่เป็นการซื้อที่ดินโดยมีอาคารติดมาด้วยและสหกรณ์ได้ทำการรื้อถอนอาคาร โดยเสียค่าใช้จ่ายในการรื้อถอน 50,000 บาท ซากอาคารที่รื้อถอนนั้นขายได้ 10,000 บาท

การคำนวณราคาทุนของที่ดิน

ราคาทุนของที่ดินจากตัวอย่างข้างต้น	11,400,000 บาท
<u>บวก</u> ค่าใช้จ่ายในการรื้อถอน	50,000 บาท
<u>หัก</u> ราคาซาก	<u>10,000 บาท</u>
รวมราคาทุนของที่ดิน	<u>11,440,000 บาท</u>

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

เดบิต บัญชีที่ดิน	11,440,000
เครดิต บัญชีเงินสด	11,440,000

ตัวอย่างที่ 3 การวัดมูลค่าเริ่มแรกของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – กรณีสร้างสินทรัพย์ขึ้นใช้เอง และการก่อสร้างเสร็จตามสัญญา

สหกรณ์เริ่มสร้างอาคารโรงงานเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2546 กำหนดเสร็จและเริ่มใช้งานได้ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2546 โดยอาคารโรงงานหลังดังกล่าวใช้ในกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม สหกรณ์ได้กู้เงินจำนวน 5,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 10 ต่อปี เพื่อนำไปเป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง ซึ่งเสียค่าใช้จ่ายดังนี้ ค่าออกแบบแปลนและขออนุญาตก่อสร้าง 200,000 บาท ค่าวัสดุก่อสร้าง 3,500,000 บาท ค่าแรงงาน 200,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง 1,300,000 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างดังกล่าวมีภาษีซื้อเกิดขึ้นเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 350,000 บาท ทั้งนี้ผู้รับเหมาวางเงินประกันการก่อสร้างกับสหกรณ์ 300,000 บาท

การคำนวณราคาทุนของอาคารโรงงาน

ค่าวัสดุก่อสร้าง	3,500,000 บาท
ค่าแรงงาน	200,000 บาท
ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง	1,300,000 บาท
ค่าออกแบบแปลนและขออนุญาต	200,000 บาท
ดอกเบี้ยเงินกู้ $(5,000,000 \times 10/100 \times 6/12)$	<u>250,000 บาท</u>
รวมราคาทุนของอาคารโรงงาน	<u>5,450,000 บาท</u>

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

เมื่อรับเงินประกันการก่อสร้าง

เดบิต บัญชีเงินสด	300,000
เครดิต บัญชีเงินประกันการก่อสร้าง	300,000

ระหว่างการก่อสร้างอาคารโรงงาน

เดบิต บัญชีอาคารโรงงานระหว่างก่อสร้าง	5,450,000
บัญชีภาษีซื้อ	350,000
เครดิต บัญชีเงินสด	5,800,000

เมื่อก่อสร้างอาคารโรงงานแล้วเสร็จ

เดบิต บัญชีอาคารโรงงาน	5,450,000	
เครดิต บัญชีอาคารโรงงานระหว่างก่อสร้าง		5,450,000
เมื่อจ่ายคืนเงินประกันการก่อสร้าง		
เดบิต บัญชีเงินประกันการก่อสร้าง	300,000	
เครดิต บัญชีเงินสด		300,000

ตัวอย่างที่ 4 การวัดมูลค่าเริ่มแรกของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – กรณีสร้างสินทรัพย์ขึ้นใช้เอง และการก่อสร้างเกิดความล่าช้า ไม่แล้วเสร็จตามสัญญา

จากตัวอย่างที่ 3 ผู้รับเหมาไม่สามารถก่อสร้างอาคารโรงงานให้แล้วเสร็จได้ทันตามสัญญาคือ วันที่ 30 มิถุนายน 2546 สหกรณ์จึงได้รับเงินประกัน และเรียกเก็บเงินค่าปรับจนกว่าการก่อสร้าง จะแล้วเสร็จเป็นเงิน 50,000 บาท ปรากฏว่าอาคารโรงงานก่อสร้างเสร็จและพร้อมใช้งานได้เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2546 แต่เนื่องจากผู้รับเหมาผิดสัญญาก่อสร้าง สหกรณ์จึงเรียกเก็บเงินค่าปรับการผิดสัญญา เพิ่มอีก 20,000 บาท สำหรับเงินกู้ที่กู้มาเพื่อใช้ในการก่อสร้างสหกรณ์ได้จ่ายคืนเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2546

การคำนวณราคาทุนของอาคารโรงงาน

ค่าวัสดุก่อสร้าง	3,500,000 บาท
ค่าแรงงาน	200,000 บาท
ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง	1,300,000 บาท
ค่าออกแบบแปลนและขออนุญาต	200,000 บาท
ดอกเบี้ยเงินกู้ $(5,000,000 \times 10/100 \times 9/12)$	<u>375,000</u> บาท
	5,575,000 บาท
หัก เงินประกัน	300,000 บาท
เงินค่าปรับ	<u>50,000</u> บาท
รวมราคาทุนของอาคารโรงงาน	<u>5,225,000</u> บาท

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

เมื่อรับเงินประกันการก่อสร้าง

เดบิต บัญชีเงินสด	300,000	
เครดิต บัญชีเงินประกันการก่อสร้าง		300,000

ระหว่างการก่อสร้างอาคารโรงงาน

เดบิต บัญชีอาคารโรงงานระหว่างก่อสร้าง	5,575,000	
บัญชีภาษีซื้อ	350,000	
เครดิต บัญชีเงินสด		5,925,000

ผู้รับเหมาปฏิบัติผิดสัญญา สหกรณ์จึงรับเงินประกัน และเรียกเก็บเงินค่าปรับ

เดบิต บัญชีเงินสด	50,000	
บัญชีเงินประกันการก่อสร้าง	300,000	
เครดิต บัญชีอาคารโรงงานระหว่างก่อสร้าง		350,000

เมื่อก่อสร้างอาคารโรงงานแล้วเสร็จ (1 ต.ค.46)

เดบิต บัญชีอาคารโรงงาน	5,225,000	
เครดิต บัญชีอาคารโรงงานระหว่างก่อสร้าง		5,225,000
เดบิต บัญชีเงินสด	20,000	
เครดิต บัญชีรายได้ค่าปรับจากการผิดสัญญาก่อสร้าง		20,000

เมื่อจ่ายชำระหนี้เงินกู้ พร้อมดอกเบี้ย (1 ธ.ค. 46) ($5,000,000 \times 10/100 \times 2/12 = 83,333.33$)

เดบิต บัญชีเจ้าหนี้เงินกู้	5,000,000.00	
บัญชีดอกเบี้ยจ่ายเพื่อสร้างสินทรัพย์	83,333.33	
เครดิต บัญชีเงินสด		5,083,333.33

ตัวอย่างที่ 5 การแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ที่คล้ายคลึงกัน

สหกรณ์แลกเปลี่ยนรถยนต์ใหม่กับรถยนต์เดิมที่ซื้อมาในราคา 2,000,000 บาท ค่าเสื่อมราคาสะสมถึงวันที่แลกเปลี่ยนมีจำนวน 800,000 บาท ในการแลกเปลี่ยนผู้ประเมินราคาแจ้งว่ารถยนต์คันเก่าสามารถขายได้ในราคาตามบัญชี และรถยนต์คันใหม่มีมูลค่ายุติธรรม 1,200,000 บาท

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

เดบิต บัญชีรถยนต์ (ใหม่)	1,200,000	
บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสมรถยนต์	800,000	
บัญชีภาษีซื้อ ($1,200,000 \times 7\%$)	84,000	
เครดิต บัญชีรถยนต์ (เก่า)		2,000,000
บัญชีภาษีขาย ($1,200,000 \times 7\%$)		84,000

ตัวอย่างที่ 6 การแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ที่ไม่คล้ายคลึงกัน

สหกรณ์แลกเปลี่ยนรถยนต์ใหม่กับรถยนต์เดิมที่ซื้อมาในราคา 2,000,000 บาท ค่าเสื่อมราคาสะสมถึงวันที่แลกเปลี่ยนมีจำนวน 800,000 บาท ในการแลกเปลี่ยนผู้ประเมินราคาแจ้งว่ารถยนต์คันเก่าสามารถจะขายได้ในราคา 1,000,000 บาท และรถยนต์คันใหม่มีมูลค่ายุติธรรม 1,300,000 บาท สหกรณ์ต้องจ่ายเงินสดเพิ่มอีกจำนวน 300,000 บาท

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

เดบิต บัญชีรถยนต์ (ใหม่)	1,300,000	
บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสมรถยนต์	800,000	
บัญชีขาดทุนจากการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์	179,000	
บัญชีภาษีซื้อ (1,300,000 x 7%)	91,000	
เครดิต บัญชีรถยนต์ (เก่า)		2,000,000
บัญชีเงินสด		300,000
บัญชีภาษีขาย (1,000,000 x 7%)		70,000

ตัวอย่างที่ 7 การได้สินทรัพย์หลายชนิดมาในราคารวมกัน

สหกรณ์ซื้อที่ดินพร้อมอาคารและเครื่องใช้สำนักงานในราคารวม 240,000 บาท จึงได้ให้ผู้ชำนาญการทำการประเมินราคาสินทรัพย์แต่ละชนิดแยกเป็นที่ดิน 240,000 บาท อาคาร 90,000 บาท และเครื่องใช้สำนักงาน 18,000 บาท

การแบ่งราคาทุนรวมเพื่อนำไปบันทึกบัญชีเมื่อซื้อสินทรัพย์

ราคาประเมินของสินทรัพย์รวม = 240,000 + 90,000 + 18,000 = 348,000

ราคาทุนรวม 240,000 แยกเป็น :-

ราคาที่ดิน	= 240,000 x (240,000/348,000)	= 165,517.24
ราคาอาคาร	= 240,000 x (90,000/348,000)	= 62,068.97
ราคาเครื่องใช้สำนักงาน	= 240,000 x (18,000/348,000)	= 12,413.79

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

เดบิต บัญชีที่ดิน	165,517.24	
บัญชีอาคาร	62,068.97	
บัญชีเครื่องใช้สำนักงาน	12,413.79	
เครดิต บัญชีเงินสด		240,000

ตัวอย่างที่ 8 การรับบริจาค/อุดหนุนสินทรัพย์ - กรณีไม่มีการจ่ายเงินสมทบเพิ่มเติม

เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2546 สหกรณ์ได้รับเงินบริจาคจำนวน 100,000 บาท เพื่อนำไปจัดซื้อเครื่องจักร สหกรณ์คิดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรงในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี สหกรณ์มีปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคมของทุกปี

1 ก.ย. 46 บันทึกจำนวนเงินที่ได้รับบริจาค

เดบิต บัญชีเงินสด	100,000
เครดิต บัญชีทุนเพื่อจัดหาเครื่องจักร	100,000
บันทึกสินทรัพย์ที่จัดหามาด้วยเงินรับบริจาค	
เดบิต บัญชีเครื่องจักร	100,000
เครดิต บัญชีเงินสด	100,000

31 มี.ค. 47 บันทึกค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร ($100,000 \times 5/100 \times 212/365 = 2,904.11$)

เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคา – เครื่องจักร	2,904.11
เครดิต บัญชีเครื่องจักร หรือ	2,904.11
บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องจักร	

บันทึกลดยอดทุนตามวัตถุประสงค์ไปยังบัญชีรายได้จากการรับบริจาคเพื่อชดเชยค่าเสื่อมราคา

เดบิต บัญชีทุนเพื่อจัดหาเครื่องจักร	2,904.11
เครดิต บัญชีรายได้จากการรับบริจาค	2,904.11

ตัวอย่างที่ 9 การรับบริจาค/อุดหนุนสินทรัพย์ - กรณีมีการจ่ายเงินสมทบเพิ่มเติม

เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2546 สหกรณ์ได้รับเงินบริจาคจำนวน 100,000 บาท เพื่อนำไปจัดซื้อเครื่องจักร โดยสหกรณ์ได้จ่ายเงินสมทบเพิ่มเติมไปเป็นจำนวนเงิน 20,000 บาท สหกรณ์คิดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรงในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี สหกรณ์มีปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคมของทุกปี

1 ก.ย. 46 บันทึกจำนวนเงินที่ได้รับบริจาค

เดบิต บัญชีเงินสด	100,000
เครดิต บัญชีทุนเพื่อจัดหาเครื่องจักร	100,000
บันทึกสินทรัพย์ที่จัดหามาด้วยเงินรับบริจาคและเงินที่สหกรณ์จ่ายสมทบเพิ่มเติม	
เดบิต บัญชีเครื่องจักร	120,000
เครดิต บัญชีเงินสด	120,000
เดบิต บัญชีทุนขยายกิจการ	20,000
เครดิต บัญชีทุนสำรอง	20,000

31 มี.ค. 47 บันทึกค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร ($120,000 \times 5/100 \times 212/365 = 3,484.93$)

เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคา – เครื่องจักร 3,484.93

เครดิต บัญชีเครื่องจักร หรือ 3,484.93

บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องจักร

บันทึกลดยอดทุนเพื่อจัดหาเครื่องจักรเฉพาะส่วนที่จัดหามาด้วยเงินรับบริจาคไปยังบัญชีรายได้จากการรับบริจาค ($100,000 \times 5/100 \times 212/365 = 2,904.11$) เพื่อชดเชยค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ในส่วนที่จัดหามาด้วยเงินรับบริจาค

เดบิต บัญชีทุนเพื่อจัดหาเครื่องจักร 2,904.11

เครดิต บัญชีรายได้จากการรับบริจาค 2,904.11

ตัวอย่างที่ 10 รายการภายหลังการได้มาซึ่งสินทรัพย์ – รายการที่ถือเป็นรายการที่ทำให้มูลค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์เพิ่มขึ้น

สหกรณ์ต่อเติมอาคารที่ใช้ในปัจจุบันซึ่งทำให้มีเนื้อที่ใช้สอยเพิ่มขึ้น รายการในการต่อเติมมีจำนวน 500,000 บาท

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

เดบิต บัญชีอาคาร หรือ 500,000

บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – อาคาร

(กรณีบันทึกค่าเสื่อมราคาไว้ในบัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม)

เครดิต บัญชีเงินสด 500,000

ตัวอย่างที่ 11 รายการภายหลังการได้มาซึ่งสินทรัพย์ – รายการที่ถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีที่เกิดขึ้น

สหกรณ์จ้างบริษัทแห่งหนึ่งทำการดูแลและกำจัดปลวกอาคารสำนักงาน โดยเสียค่าใช้จ่าย 10,000 บาท

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

เดบิต บัญชีค่าบำรุงรักษาอาคาร 10,000

เครดิต บัญชีเงินสด 10,000

ตัวอย่างที่ 12 การตีราคาสินทรัพย์ใหม่

อาคารมีราคาทุน 1,200,000 บาท คิดค่าเสื่อมราคาร้อยละ 10 ต่อปี สร้างเสร็จและเริ่มใช้งาน ในวันที่ 1 มกราคม 2545 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 สหกรณ์ตีราคาอาคารใหม่ โดยมีราคาประเมิน 1,000,000 บาท

การคำนวณส่วนเกินทุนจากการตีราคาอาคาร

ราคาทุน	1,200,000
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>240,000</u> $(1,200,000 \times 10/100 \times 2)$
ราคาตามบัญชี ณ 31 ธันวาคม 2546	960,000
ราคาประเมิน	<u>1,000,000</u>
∴ มีส่วนเกินทุนจากการตีราคาอาคาร	<u>40,000</u> (ตัด 8 ปี ๆ ละ 5,000 บาท)

31 ธ.ค. 46 บันทึกบัญชีส่วนเกินทุนจากการตีราคาอาคาร

เดบิต บัญชีอาคาร หรือ	40,000
บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – อาคาร	
เครดิต บัญชีส่วนเกินทุนจากการตีราคาอาคาร	40,000

31 ธ.ค. 47 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์และส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ เป็นดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ค่าเสื่อมราคาอาคาร} &= 1,000,000 / 8 \\ &= 125,000 \text{ บาท}\end{aligned}$$

ส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ยังถือเป็นรายการที่เกิดขึ้นแล้ว :-

ค่าเสื่อมราคาอาคารตามราคาที่ตีใหม่	$1,000,000/8$	=	125,000 บาท
ค่าเสื่อมราคาอาคารตามราคาทุนเดิม	$1,200,000/10$	=	<u>120,000</u> บาท
			<u>5,000</u> บาท

บันทึกบัญชีดังนี้

31 ธ.ค. 47	เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคา – อาคาร	125,000
	เครดิต บัญชีอาคาร หรือ	125,000
	บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – อาคาร	
	เดบิต บัญชีส่วนเกินทุน จากการตีราคาอาคาร	5,000
	เครดิต บัญชีทุนสำรอง	5,000

ตัวอย่างที่ 13 การคำนวณค่าเสื่อมราคา – วิธีเส้นตรง

เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2546 สหกรณ์ซื้อเครื่องจักรราคา 500,000 บาท คิดค่าเสื่อมราคาร้อยละ 20 ต่อปี

การคำนวณค่าเสื่อมราคา

ณ วันสิ้นปีทางบัญชี 31 ธันวาคม 2546 คำนวณค่าเสื่อมราคาด้วยวิธีเส้นตรง

$$= 500,000 \times (20/100) \times (146/365)$$

$$= 40,000 \text{ บาท}$$

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร 40,000

เครดิต บัญชีเครื่องจักร หรือ 40,000

บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องจักร

ตัวอย่างที่ 14 การคำนวณค่าเสื่อมราคา – วิธีอัตราลดลงตามผลรวมจำนวนปี

เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2546 สหกรณ์ซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ ราคา 50,000 บาท ประมาณอายุการใช้งาน 4 ปี

การคำนวณค่าเสื่อมราคา

ณ วันสิ้นปีทางบัญชี 31 ธันวาคม 2546 คำนวณค่าเสื่อมราคาด้วยวิธีอัตราลดลงตามผลรวมจำนวนปี

	อายุการใช้งานคงเหลือ	อัตราส่วน	ค่าเสื่อมราคา
ปีที่ 1 (31 ธ.ค. 46)	4	4/10	$50,000 \times 4/10 = 20,000$
ปีที่ 2 (31 ธ.ค. 47)	3	3/10	$50,000 \times 3/10 = 15,000$
ปีที่ 3 (31 ธ.ค. 48)	2	2/10	$50,000 \times 2/10 = 10,000$
ปีที่ 4 (31 ธ.ค. 49)	1	1/10	$50,000 \times 1/10 = \underline{5,000}$
รวม	<u>10</u>		<u>50,000</u>

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคาเครื่องคอมพิวเตอร์ 20,000

เครดิต บัญชีเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือ 20,000

บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสมเครื่องคอมพิวเตอร์

ตัวอย่างที่ 15 การคำนวณค่าเสื่อมราคาวิธีเส้นตรง – กรณีภายหลังได้สินทรัพย์มาแล้วมีรายจ่ายที่ทำให้มูลค่าสินทรัพย์เพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มอายุการใช้งาน

อาคารสำนักงานของสหกรณ์ มูลค่า 1,000,000 บาท เริ่มใช้งานเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2531 อายุการใช้งาน 20 ปี ใช้งานมาแล้ว 15 ปี ต่อมาเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2546 สหกรณ์ได้จ่ายเงินจำนวน 200,000 บาท เพื่อปรับปรุงอาคารให้มีสภาพดีขึ้นโดยอายุการใช้งานเท่าเดิม

วิธีปฏิบัติทางบัญชี ณ วันที่จ่ายเงินปรับปรุงอาคารสำนักงาน

เดบิต บัญชีอาคารสำนักงาน	200,000
เครดิต บัญชีเงินสด	200,000

การคำนวณค่าเสื่อมราคา ณ วันสิ้นปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546

ค่าเสื่อมราคาอาคารเดิม	=	$1,000,000 / 20$	=	50,000	บาท
ค่าเสื่อมราคาอาคารส่วนที่ปรับปรุงเพิ่มเติม	=	$200,000 / 5$	=	<u>40,000</u>	บาท
รวมค่าเสื่อมราคา				<u>90,000</u>	บาท

หรือ อาจคำนวณค่าเสื่อมราคาได้อีกวิธีหนึ่ง ดังนี้

ราคาตามบัญชีของอาคารเดิมก่อนการปรับปรุง	=	ราคาทุนเดิม - ค่าเสื่อมราคาสะสม
	=	$1,000,000 - (1,000,000 / 20 \times 15)$
	=	$1,000,000 - 750,000$
	=	250,000
ราคาทุนของอาคารส่วนที่ปรับปรุงเพิ่ม	=	200,000
∴ ราคาทุนของอาคารหลังปรับปรุง	=	$250,000 + 200,000 = 450,000$
การคำนวณค่าเสื่อมราคาอาคารที่ปรับปรุงแล้ว	=	$450,000 / 5 = 90,000$

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคาอาคาร	90,000
เครดิต บัญชีอาคาร หรือ	90,000
บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม - อาคาร	

**ตัวอย่างที่ 16 การคำนวณค่าเสื่อมราคาวิธีอัตราลดลงตามผลรวมจำนวนปี – กรณีภายหลังได้
สินทรัพย์มาแล้วมีรายจ่ายที่ทำให้มูลค่าสินทรัพย์เพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มอายุการใช้งาน**

เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2544 สหกรณ์ซื้อเครื่องจักรราคา 150,000 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี
คิดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีอัตราลดลงตามผลรวมจำนวนปี ต่อมาในวันที่ 20 เมษายน 2546 สหกรณ์ได้จ่ายเงิน
ปรับปรุงเครื่องจักรดังกล่าว จำนวน 30,000 บาท เพื่อให้เครื่องจักรมีสภาพดีขึ้น โดยอายุการใช้งานเท่าเดิม
สหกรณ์มีปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี

วิธีปฏิบัติทางบัญชี ณ วันที่จ่ายเงินปรับปรุงเครื่องจักร

เดบิต	บัญชีเครื่องจักร	30,000
	เครดิต บัญชีเงินสด	30,000

การคำนวณค่าเสื่อมราคา

อายุการใช้งานคงเหลือ	อัตราส่วน	ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์เดิม	ค่าเสื่อมราคาส่วที่ปรับปรุง	รวม
ปีที่ 1 (2544) 5	5/15	$150,000 \times 5/15 = 50,000$		50,000
ปีที่ 2 (2545) 4	4/15	$150,000 \times 4/15 = 40,000$		40,000
ปีที่ 3 (2546) 3	3/15	$150,000 \times 3/15 = 30,000$	$+ 30,000 \times 3/6 = 15,000$	45,000
ปีที่ 4 (2547) 2	2/15	$150,000 \times 2/15 = 20,000$	$+ 30,000 \times 2/6 = 10,000$	30,000
ปีที่ 5 (2548) 1	1/15	$150,000 \times 1/15 = 10,000$	$+ 30,000 \times 1/6 = 5,000$	15,000
รวม	15	150,000	30,000	

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร	50,000	40,000	45,000	30,000	15,000
เครดิต บัญชีเครื่องจักรหรือ	50,000	40,000	45,000	30,000	15,000
บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องจักร					

ตัวอย่างที่ 17 การคำนวณค่าเสื่อมราคาวิธีเส้นตรง – กรณีภายหลังได้สินทรัพย์มาแล้วมีรายจ่ายที่ทำให้มูลค่าสินทรัพย์เพิ่มขึ้นโดยเพิ่มอายุการใช้งาน

เครื่องจักรซื้อเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2541 ในราคา 60,000 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี
ใช้งานมาแล้ว 5 ปี ต่อมาเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2546 จ่ายค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงเครื่องใหม่จำนวน
8,000 บาท ทำให้เครื่องจักรสามารถใช้งานต่อไปได้อีก 8 ปีแทนที่จะเป็น 5 ปี

วิธีปฏิบัติทางบัญชี ณ วันที่จ่ายเงินปรับปรุงเครื่องจักร

เดบิต บัญชีเครื่องจักร หรือ 8,000

บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องจักร

เครดิต บัญชีเงินสด 8,000

∴ ราคาตามบัญชีของเครื่องจักรหลังปรับปรุง กรณีบันทึกค่าเสื่อมราคาในบัญชี

$$\begin{aligned}\text{ค่าเสื่อมราคาสะสม} &= \text{ราคาทุนเดิม} - \text{ค่าเสื่อมราคาสะสม} \\ &= 60,000 - [(60,000 / 10 \times 5) - 8,000] \\ &= 60,000 - 22,000 \\ &= 38,000\end{aligned}$$

หรือ กรณีบันทึกค่าเสื่อมราคาโดยหักจากสินทรัพย์โดยตรง

$$\begin{aligned}\text{ราคาสุทธิตามบัญชีของเครื่องจักรหลังปรับปรุง} &= 30,000 + 8,000 \\ &= 38,000\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{การคำนวณค่าเสื่อมราคาตามอายุการใช้งานที่เปลี่ยนไป ปีละ} &= 38,000 / 8 \\ &= 4,750\end{aligned}$$

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร 4,750

เครดิต บัญชีเครื่องจักร หรือ 4,750

บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องจักร

ตัวอย่างที่ 18 การคำนวณค่าเสื่อมราคาวิธีอัตราลดลงตามผลรวมจำนวนปี – กรณีภายหลังได้สินทรัพย์มาแล้วมีรายการที่ทำให้มูลค่าสินทรัพย์เพิ่มขึ้นโดยเพิ่มอายุการใช้งาน

ซื้อเครื่องจักรเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2542 ราคา 10,000 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี คิดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีอัตราลดลงตามผลรวมจำนวนปี ต่อมาเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2544 สหกรณ์จ่ายเงินปรับปรุงเครื่องจักรดังกล่าว จำนวน 3,000 บาท เป็นผลทำให้อายุการใช้งานของเครื่องจักรเพิ่มขึ้นจากเดิม คือสามารถใช้งานต่อไปได้อีก 6 ปี แทนที่จะเป็น 2 ปี

การคำนวณค่าเสื่อมราคาก่อนการปรับปรุงเครื่องจักร

อายุการใช้งานคงเหลือ	อัตราส่วน	ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	ค่าเสื่อมราคาสะสม	ราคาสุทธิตามบัญชี
ปีที่ 1 (2542) 5	5/15	$10,000 \times 5/15 = 3,333$	3,333	6,667
ปีที่ 2 (2543) 4	4/15	$10,000 \times 4/15 = 2,667$	6,000	4,000
ปีที่ 3 (2544) 3	3/15	$10,000 \times 3/15 = 2,000$	8,000	2,000
∴ ราคาทุนของเครื่องจักรหลังทำการปรับปรุง		$= 2,000 + 3,000$		
		$= 5,000$		

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร	3,333	2,667	2,000
เครดิต บัญชีเครื่องจักร หรือ บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องจักร	3,333	2,667	2,000

การคำนวณค่าเสื่อมราคาหลังทำการปรับปรุงเครื่องจักรแล้ว

อายุการใช้งานคงเหลือ	อัตราส่วน	ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	ค่าเสื่อมราคาสะสม	ราคาสุทธิตามบัญชี
ปีที่ 4 (2545) 6	6/21	$5,000 \times 6/21 = 1,429$	1,429	3,571
ปีที่ 5 (2546) 5	5/21	$5,000 \times 5/21 = 1,191$	2,620	2,380
ปีที่ 6 (2547) 4	4/21	$5,000 \times 4/21 = 952$	3,572	1,428
ปีที่ 7 (2548) 3	3/21	$5,000 \times 3/21 = 714$	4,286	714
ปีที่ 8 (2549) 2	2/21	$5,000 \times 2/21 = 476$	4,762	238
ปีที่ 9 (2550) 1	1/21	$5,000 \times 1/21 = 237$	4,999	1
รวม	21	4,999		

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9
เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร	1,429	1,191	952	714	476	237
เครดิต บัญชีเครื่องจักร หรือ บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องจักร	1,429	1,191	952	714	476	237

ตัวอย่างที่ 19 การเลิกใช้สินทรัพย์ – กรณีสินทรัพย์หมดอายุการใช้งาน

เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2546 สหกรณ์ได้สำรวจสินทรัพย์พบว่า ตู้เหล็กเก็บเอกสาร จำนวน 1 ตู้ ซึ่งซื้อเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2537 ในราคาทุน 5,000 บาท คิดค่าเสื่อมราคาวิธีเส้นตรงในอัตรา ร้อยละ 10 ต่อปี และมีราคาซาก 500 บาท ซึ่งหมดอายุการใช้งานแล้ว เกิดชำรุดไม่สามารถนำมาใช้งานได้อีก

การคำนวณค่าเสื่อมราคา ณ วันที่เลิกใช้สินทรัพย์

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} = (5,000 - 500) \times 10/100 = 450 \text{ บาท}$$

$$\therefore \text{ค่าเสื่อมราคาสะสม ณ วันที่เลิกใช้} = 450 \times 10 = 4,500 \text{ บาท}$$

$$\text{ราคาตามบัญชี (ราคาซาก)} = 5,000 - 4,500 = 500 \text{ บาท}$$

วิธีปฏิบัติทางบัญชี

(ก) กรณีไม่สามารถขายซากได้

- บันทึกค่าเสื่อมราคาหักจากบัญชีสินทรัพย์โดยตรง

31 ธ.ค. 46	เดบิต	บัญชีค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน	450	
		เครดิต	บัญชีเครื่องใช้สำนักงาน	450
	เดบิต	บัญชีขาดทุนจากการเลิกใช้สินทรัพย์	500	
		เครดิต	บัญชีเครื่องใช้สำนักงาน	500
- บันทึกค่าเสื่อมราคาไว้ในบัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม				
31 ธ.ค. 46	เดบิต	บัญชีค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน	450	
		เครดิต	บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องใช้สำนักงาน	450
	เดบิต	บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องใช้สำนักงาน	4,500	
		บัญชีขาดทุนจากการเลิกใช้สินทรัพย์	500	
		เครดิต	บัญชีเครื่องใช้สำนักงาน	5,000

การบันทึกการจำหน่ายสินทรัพย์ที่เลิกใช้

- กรณีสหกรณ์บันทึกค่าเสื่อมราคาหักจากสินทรัพย์โดยตรง

เดบิต บัญชีเงินสด	5,000.-
บัญชีขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	12,534.25
เครดิต บัญชีเครื่องจักร	17,534.25

- กรณีสหกรณ์บันทึกค่าเสื่อมราคาไว้ในบัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม

เดบิต บัญชีเงินสด	5,000.-
บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องจักร	82,465.75
บัญชีขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	12,534.25
เครดิต บัญชีเครื่องจักร	100,000

ตัวอย่างที่ 21 สินทรัพย์ได้รับความเสียหายก่อนหมดอายุการใช้งาน – กรณีไม่ได้ทำประกันภัย

สหกรณ์ซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้งานเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2544 ราคา 1,200,000 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี คิดค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง สหกรณ์ไม่ได้ทำประกันภัย เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2546 เกิดเพลิงไหม้ เครื่องคอมพิวเตอร์ได้รับความเสียหายโดยสิ้นเชิง (สหกรณ์มีปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคมของทุกปี)

การคำนวณค่าเสื่อมราคาสะสม ณ วันที่เกิดเพลิงไหม้

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} = 1,200,000 / 5 = 240,000$$

$$\text{ค่าเสื่อมราคาสะสม ณ วันที่เกิดเพลิงไหม้} = 240,000 + (240,000 \times 334/365)$$

$$= 240,000 + 219,616.44$$

$$= 459,616.44 \text{ บาท}$$

$$\text{ราคาตามบัญชี} = 1,200,000 - 459,616.44$$

$$= 740,383.56 \text{ บาท}$$

การบันทึกบัญชี

1 มี.ค. 46	เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคา – เครื่องใช้สำนักงาน	219,616.44
	เครดิต บัญชีเครื่องใช้สำนักงาน หรือ	219,616.44
	บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องใช้สำนักงาน	
	เดบิต บัญชีค่าเสียหายจากสินทรัพย์ถูกอัคคีภัย	740,383.56
	เครดิต บัญชีเครื่องใช้สำนักงาน	740,383.56

หรือ

เดบิต	บัญชีค่าเสียหายจากสินทรัพย์ที่ถูกอัคคีภัย	740,383.56
	บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องใช้สำนักงาน	459,616.44
	เครดิต บัญชีเครื่องใช้สำนักงาน	1,200,000

ตัวอย่างที่ 22 สินทรัพย์ได้รับความเสียหายก่อนหมดอายุการใช้งาน – กรณีทำประกันภัย

เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2544 สหกรณ์ซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในการดำเนินงานราคา 1,200,000 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี คิดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง ในวันที่ 1 มิถุนายน 2544 สหกรณ์ได้ทำประกันอัคคีภัยให้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ในวงเงิน 600,000 บาท โดยจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยปีละ 1,200 บาท ปรากฏว่าในวันที่ 1 มีนาคม 2546 ได้เกิดเพลิงไหม้ ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ได้รับความเสียหายโดยสิ้นเชิง หลังจากเกิดเพลิงไหม้ สหกรณ์ได้จ่ายเงินค่าขนย้ายเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเงิน 2,000 บาท และสามารถขายเศษซากเครื่องคอมพิวเตอร์ได้เป็นเงิน 500 บาท (สหกรณ์มีปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคมของทุกปี)

1 เม.ย. 44 เมื่อซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์

เดบิต บัญชีเครื่องใช้สำนักงาน	1,200,000	
เครดิต บัญชีเงินสด		1,200,000

1 มิ.ย. 44 เมื่อจ่ายเงินค่าเบี้ยประกันภัย

เดบิต บัญชีค่าเบี้ยประกันภัย	1,200	
เครดิต บัญชีเงินสด		1,200

31 มี.ค. 45 คิดค่าเสื่อมราคา ($1,200,000 / 5 = 240,000$)

เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคา – เครื่องใช้สำนักงาน	240,000	
เครดิต บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องใช้สำนักงาน		240,000
ปรับปรุงค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า ($1,200 \times 61/365 = 200.55$)		
เดบิต บัญชีค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า	200.55	
เครดิต บัญชีค่าเบี้ยประกันภัย		200.55

1 เม.ย. 45 โอนกลับรายการค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า

เดบิต บัญชีค่าเบี้ยประกันภัย	200.55	
เครดิต บัญชีค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า		200.55

1 มิ.ย. 45 เมื่อจ่ายเงินค่าเบี้ยประกันภัย

เดบิต บัญชีค่าเบี้ยประกันภัย	1,200	
เครดิต บัญชีเงินสด		1,200

1 มี.ค. 46 เมื่อเกิดเพลิงไหม้

คิดค่าเสื่อมราคาตั้งแต่วันต้นปีบัญชีถึงวันที่เกิดเพลิงไหม้ ($1,200,000 \times 20/100 \times 334/365$
 $= 219,616.44$)

เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคา – เครื่องใช้สำนักงาน	219,616.44	
เครดิต บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องใช้สำนักงาน		219,616.44

โอนปิดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหาย

เดบิต บัญชีค่าเสียหายจากสินทรัพย์ถูกอัคคีภัย	740,383.56	
บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องใช้สำนักงาน		459,616.44
(240,000 + 219,616.44)		
เครดิต บัญชีเครื่องใช้สำนักงาน		1,200,000
บันทึกการจ่ายเงินค่าขนย้าย		
เดบิต บัญชีค่าเสียหายจากสินทรัพย์ถูกอัคคีภัย	2,000	
เครดิต บัญชีเงินสด		2,000
บันทึกจำนวนเงินที่ได้รับชดใช้จากบริษัทประกันภัย		
เดบิต บัญชีลูกหนี้บริษัทประกันภัย	600,000	
เครดิต บัญชีรายได้อื่น		600,000
บันทึกจำนวนเงินที่ได้จากการขายเศษซากเครื่องคอมพิวเตอร์		
เดบิต บัญชีเงินสด	500	
เครดิต บัญชีรายได้อื่น		500

ส่วนที่ 5 การถือปฏิบัติ

ให้ยกเลิกคำแนะนำใดๆ ในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในคำแนะนำนี้ หรือซึ่งขัดแย้งกับคำแนะนำนี้ ให้ใช้คำแนะนำนี้แทน สำหรับการดำเนินการใดๆ ที่ได้ปฏิบัติตามคำแนะนำเดิมก่อน คำแนะนำนี้มีผลบังคับใช้ยังคงใช้ต่อไปได้จนกว่าจะสิ้นสุดรายการนั้น แต่หากประสงค์จะปรับปรุงให้เป็นไปตามคำแนะนำนี้ก็สามารถทำได้

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2547 เป็นต้นไป และให้ใช้คำแนะนำนี้กับกลุ่มเกษตรกรโดยอนุโลม

ให้ไว้ ณ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

การปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับการรับบริจาค/อุดหนุนสินทรัพย์ที่ได้มีการปฏิบัติทางบัญชีไปแล้วและ
เปลี่ยนมาปฏิบัติทางบัญชีตามคำแนะนำนี้

(1) กรณีบันทึกสินทรัพย์ไว้ในบัญชีและไม่มีการจ่ายเงินสมทบเพิ่มเติม

เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2543 สหกรณ์การเกษตรฟ้าใส จำกัด ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อนำไปซื้อ
เครื่องสีข้าว มูลค่า 120,000 บาท สหกรณ์บันทึกเครื่องสีข้าวไว้ในบัญชีสินทรัพย์ คิดค่าเสื่อมโดยวิธี
เส้นตรงในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี (สหกรณ์มีปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคมของทุกปี)

1 มิ.ย. 43 บันทึกการรับเงินอุดหนุน และนำไปจัดซื้อเครื่องสีข้าว

เดบิต บัญชีเงินสด	120,000	
เครดิต บัญชีทุนเพื่อ.....		120,000
เดบิต บัญชีเครื่องสีข้าว	120,000	
เครดิต บัญชีเงินสด		120,000
เดบิต บัญชีทุนเพื่อ	120,000	
เครดิต บัญชีทุนสำรอง		120,000

31 มี.ค. 44 บันทึกค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์

เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคา – เครื่องสีข้าว $(120,000 \times 5/100 \times 304/365)$	4,997.26	
เครดิต บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องสีข้าว		4,997.26

31 มี.ค. 45	} บันทึกค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์		
31 มี.ค. 46		เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคา – เครื่องสีข้าว $(120,000 \times 5\%)$	6,000
31 มี.ค. 47		เครดิต บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องสีข้าว	6,000

2547 สหกรณ์เปลี่ยนมาปฏิบัติทางบัญชีตามคำแนะนำนี้

1 เม.ย. 47 บันทึกบัญชีทุนเพื่อการนั้นด้วยมูลค่าตามบัญชีคงเหลือยกมาของเครื่องสีข้าว

$$[120,000 - (4,997.26 + 6,000 \times 3)] = 97,002.74$$

เดบิต บัญชีทุนสำรอง	97,002.74	
เครดิต บัญชีทุนเพื่อ.....		97,002.74
เครื่องสีข้าวมีมูลค่าคงเหลือตามบัญชี	$= 120,000 - (4,997.26 + 6,000 \times 3)$	$= 97,002.74$
บัญชีทุนเพื่อการนั้นมียอดคงเหลือ		$= 97,002.74$

31 มี.ค. 48 บันทึกค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์

เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคา – เครื่องสีข้าว	6,000	
เครดิต บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องสีข้าว		6,000

บันทึกขายได้จากการอุดหนุน

เดบิต บัญชีทุนเพื่อ.....	6,000	
เครดิต บันทึกขายได้จากการอุดหนุน		6,000

(2) กรณีบันทึกสินทรัพย์ไว้ในทะเบียนแทนการบันทึกบัญชีและไม่มีการจ่ายเงินสมทบเพิ่มเติม

1 มิ.ย. 43 บันทึกการรับเงินอุดหนุน และนำไปจัดซื้อเครื่องสีข้าว

เดบิต บัญชีเงินสด	120,000	
เครดิต บัญชีทุนเพื่อ.....		120,000
เดบิต บัญชีทุนเพื่อ	120,000	
เครดิต บัญชีเงินสด		120,000

2547 สหกรณ์เปลี่ยนมาปฏิบัติทางบัญชีตามคำแนะนำนี้

1 เม.ย. 47 - บันทึกบัญชีสินทรัพย์ด้วยราคาทุน (กรณีบันทึกค่าเสื่อมราคาไว้ในบัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม) หรือบันทึกด้วยมูลค่าตามบัญชีคงเหลือยกมา (กรณีบันทึกค่าเสื่อมราคาหักจากบัญชีสินทรัพย์)

- บันทึกบัญชีทุนเพื่อการนั้นด้วยมูลค่าตามบัญชีคงเหลือยกมาของเครื่องสีข้าวที่จัดหามา
ด้วยเงินอุดหนุน $[120,000 - (4,997.26 + 6,000 \times 3)] = 97,002.74$

เดบิต บัญชีเครื่องสีข้าว	120,000	
เครดิต บัญชีทุนเพื่อ.....		97,002.74
บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องสีข้าว $(4,997.26 + 6,000 \times 3)$	22,997.26	

เครื่องสีข้าวมีมูลค่าคงเหลือตามบัญชี $= 120,000 - 22,997.26 = 97,002.74$

บัญชีทุนเพื่อการนั้นมียอดคงเหลือ $= 97,002.74$

31 มี.ค. 48 ปฏิบัติเหมือนกรณี (1)

(3) กรณีบันทึกสินทรัพย์ไว้ในบัญชีและมีการจ่ายเงินสมทบเพิ่มเติม

จากตัวอย่างกรณี (1) แต่ในการซื้อเครื่องสีข้าว สหกรณ์ต้องจ่ายเงินสมทบเพิ่มเติมเป็นจำนวนเงิน 100,000 บาท

1 มิ.ย. 43 บันทึกการรับเงินอุดหนุน และจ่ายเงินสมทบเพื่อนำไปจัดซื้อเครื่องสีข้าว

เดบิต บัญชีเครื่องสีข้าว	220,000	
เครดิต บัญชีทุนเพื่อ.....		120,000
บัญชีเงินสด		100,000
เดบิต บัญชีทุนเพื่อ	120,000	
เครดิต บัญชีทุนสำรอง		120,000

31 มี.ค. 44 บันทึกค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์

เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคา – เครื่องสีข้าว $(220,000 \times 5/100 \times 304/365)$ 9,161.64

เครดิต บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องสีข้าว 9,161.64

คำอธิบาย ค่าเสื่อมราคาจำนวน 9,161.64 แยกเป็น

- ค่าเสื่อมราคาที่เกิดจากเครื่องสีข้าวที่จัดหาด้วยเงินอุดหนุน
 $= 120,000 \times 5/100 \times 304/365 = 4,997.26$ (ส่วนที่ลดภาระค่าใช้จ่าย)

- ค่าเสื่อมราคาที่เกิดจากเครื่องสีข้าวที่จัดหาด้วยเงินสมทบ
 $= 100,000 \times 5/100 \times 304/365 = 4,164.38$ (ส่วนที่เป็นค่าใช้จ่าย)

31 มี.ค. 45 } บันทึกค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์

31 มี.ค. 46 } เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคา – เครื่องสีข้าว $(220,000 \times 5/100)$ 11,000

31 มี.ค. 47 } เครดิต บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องสีข้าว 11,000

คำอธิบาย ค่าเสื่อมราคาจำนวน 11,000 บาท แยกเป็น

- ค่าเสื่อมราคาที่เกิดจากเครื่องสีข้าวที่จัดหาด้วยเงินอุดหนุน
 $= 120,000 \times 5/100 = 6,000$ (ส่วนที่ลดภาระค่าใช้จ่าย)

- ค่าเสื่อมราคาที่เกิดจากเครื่องสีข้าวที่จัดหาด้วยเงินสมทบ
 $= 100,000 \times 5/100 = 5,000$ (ส่วนที่เป็นค่าใช้จ่าย)

2547 สหกรณ์เปลี่ยนมาปฏิบัติทางบัญชีตามคำแนะนำนี้

1 เม.ย. 47 บันทึกบัญชีทุนเพื่อการันต์ด้วยมูลค่าสินทรัพย์ที่จัดหาด้วยเงินอุดหนุนภายหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสมในส่วนที่ลดภาระค่าใช้จ่าย

$$[120,000 - (4,997.26 + 6,000 \times 3)] = 97,002.74$$

เดบิต บัญชีทุนสำรอง 97,002.74

เครดิต บัญชีทุนเพื่อ..... 97,002.74

เครื่องสีข้าวมีมูลค่าคงเหลือตามบัญชี $= 220,000 - (9,161.64 + 11,000 \times 3) = 177,838.36$

บัญชีทุนเพื่อการันต์มียอดคงเหลือ $= 97,002.74$

31 มี.ค. 48 บันทึกค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์

เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคา – เครื่องสีข้าว 11,000

เครดิต บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องสีข้าว 11,000

บันทึกขายได้จากการอุดหนุน

เดบิต บัญชีทุนเพื่อ..... 6,000

เครดิต บัญชีขายได้จากการอุดหนุน 6,000

(4) กรณีบันทึกสินทรัพย์ไว้ในทะเบียนแทนการบันทึกบัญชีและมีการจ่ายเงินสมทบเพิ่มเติม จากตัวอย่างกรณี (2) แต่ในการซื้อเครื่องสีข้าว สหกรณ์ต้องจ่ายเงินสมทบเพิ่มเติมเป็น จำนวนเงิน 100,000 บาท

1 มิ.ย. 43	บันทึกการรับเงินอุดหนุน และจ่ายเงินสมทบเพื่อนำไปจัดซื้อเครื่องสีข้าว	
	เดบิต บัญชีเงินสด	120,000
	เครดิต บัญชีทุนเพื่อ.....	120,000
	เดบิต บัญชีทุนเพื่อ	120,000
	เครดิต บัญชีเงินสด	120,000
	เดบิต บัญชีเงินสมทบเพื่อจัดหาทรัพย์สินรอตตัดบัญชี	100,000
	เครดิต บัญชีเงินสด	100,000
31 มี.ค. 44	บันทึกการตัดจ่ายเงินสมทบ	
31 มี.ค. 45	เดบิต บัญชีเงินสมทบเพื่อจัดหาทรัพย์สินตัดจ่าย (100,000 / 5 ปี)	20,000
31 มี.ค. 46	เครดิต บัญชีเงินสมทบเพื่อจัดหาทรัพย์สินรอตตัดบัญชี	20,000
31 มี.ค. 47		

2547 สหกรณ์เปลี่ยนมาปฏิบัติทางบัญชีตามคำแนะนำนี้

1 เม.ย. 47	- บันทึกบัญชีสินทรัพย์ด้วยราคาทุน (กรณีบันทึกค่าเสื่อมราคาไว้ในบัญชีค่าเสื่อมราคา สะสม) หรือบันทึกด้วยมูลค่าตามบัญชีคงเหลือยกมา (กรณีบันทึกค่าเสื่อมราคาหักจาก บัญชีสินทรัพย์)	
	- บันทึกบัญชีทุนเพื่อการนั้นด้วยมูลค่าตามบัญชีคงเหลือของเครื่องสีข้าวเฉพาะส่วนที่ จัดหามาด้วยเงินรับบริจาค $[120,000 - (4,997.26 + 6,000 \times 3)] = 97,002.74$	
	- โอนปิดยอดคงเหลือในบัญชีเงินสมทบเพื่อจัดหาทรัพย์สินรอตตัดบัญชี $[100,000 - 20,000 \times 4 \text{ ปี}] = 20,000$	
	เดบิต บัญชีเครื่องสีข้าว	220,000
	เครดิต บัญชีทุนเพื่อการนั้น	97,002.74
	บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องสีข้าว	42,161.64
	$[9,161.64 + (11,000 \times 3)]$	
	บัญชีเงินสมทบเพื่อจัดหาทรัพย์สินรอตตัดบัญชี	20,000.00
	บัญชีทุนสำรอง	60,835.62

เครื่องสีข้าวมีมูลค่าคงเหลือตามบัญชี = $220,000 - 42,161.64 = 177,838.36$

บัญชีทุนเพื่อการนั้นมียอดคงเหลือ = $"120,000 - 14,997.26 + (6,000 \times 3)" = 97,002.74$

31 มี.ค. 48 ปฏิบัติเหมือนกรณี (3)